

Summary

The subject of this thesis is the design of a covered and outdoor market in the city of Xanthi, which will also include a mosque and a cafe.

The reason for this study was the area in which the bazaar of Xanthi takes place every Saturday. On that day the area is flooded with sellers who are setting up their stalls with their wares and the consumers who flock to bargain for their purchases, creating a special atmosphere. The other days of the week the place presents a picture of desolation and abandonment.

The market design aims to overturn the prevailing setting the rest of the week, through balancing the influx of visitors, traders and consumers and maintain the atmosphere of the bazaar. The mosque and the cafe, enhance the desired effect, as in the surrounding area is not found a mosque, while cafes are reflecting, primarily, the modern form of the city.

Through incisions associated with the existing spatial conditions, is created a grid in which are amounted three parts stores on the ground floor of the market. In the middle part, two openings will facilitate the movement to the ground level in two axes. There are planned 29 branches. With the staircase and the elevator one is led to the second floor. There, is placed a space for the flea market, the mosque and the cafe. Three large gaps in the floor of the second floor, function as skylights to the shops on the ground floor. The materials selected for the walls and the floors are stone and concrete, marble for the indoors, cast floor for the outdoors and stone for the courtyard of the mosque.

Περίληψη

Αντικείμενο της παρούσας διπλωματικής εργασίας αποτελεί ο σχεδιασμός στεγασμένης και υπαίθριας αγοράς στην πόλη της Ξάνθης, η οποία θα περιλαμβάνει επίσης ένα τζαμί και ένα καφενείο.

Αφορμή για τη μελέτη αυτή αποτέλεσε η περιοχή στην οποία πραγματοποιείται κάθε Σάββατο το παζάρι της Ξάνθης. Τη συγκεκριμένη ημέρα η περιοχή κατακλύζεται από πωλητές που στήνουν τους πάγκους με τα εμπορεύματά τους και καταναλωτές οι οποίοι συρρέουν στο παζάρι για τις αγορές τους, δημιουργώντας μια ιδιαίτερη ατμόσφαιρα. Τις υπόλοιπες μέρες της εβδομάδας το μέρος παρουσιάζει μια εικόνα ερήμωσης και εγκατάλειψης.

Ο σχεδιασμός της αγοράς έχει ως στόχο να ανατρέψει το σκηνικό που επικρατεί την υπόλοιπη εβδομάδα, μέσα από την η εξισορρόπηση της εισροής επισκεπτών, εμπόρων και καταναλωτών και τη διατήρηση της ατμόσφαιρας του παζαριού. Το τζαμί και το καφενείο, ενισχύουν το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, καθώς στην ευρύτερη περιοχή δε συναντάμε κάποιο τζαμί, ενώ οι καφετέριες που υπάρχουν αντικατοπτρίζουν, κυρίως, τη σύγχρονη μορφή της πόλης.

Μέσα από χαράξεις που σχετίζονται με τις υπάρχουσες χωρικές συνθήκες, δημιουργήθηκε ένας κάρναβος με τον οποίο διαμορφώθηκαν σε τρία τμήματα τα καταστήματα στο ισόγειο της αγοράς. Στο μεσαίο τμήμα δύο ανοίγματα διευκολύνουν την κίνηση στο επίπεδο του ισογείου σε δύο άξονες. Συνολικά σχεδιάζονται 29 καταστήματα. Με το κλιμακοστάσιο και τον ανελκυστήρα οδηγείται κανείς στον δεύτερο όροφο. Εκεί τοποθετήθηκαν χώρος για την υπαίθρια αγορά, το τζαμί και το καφενείο. Τρία μεγάλα κενά στο δάπεδο του δεύτερου ορόφου λειτουργούν ως φωταγωγοί για τα καταστήματα στο ισόγειο. Τα υλικά που επιλέγονται είναι για τους τοίχους πέτρα και μπετόν και για τα δάπεδα, μάρμαρο στους εσωτερικούς χώρους, χυτό δάπεδο στους εξωτερικούς χώρους και πέτρα στο προαύλιο του τζαμιού.

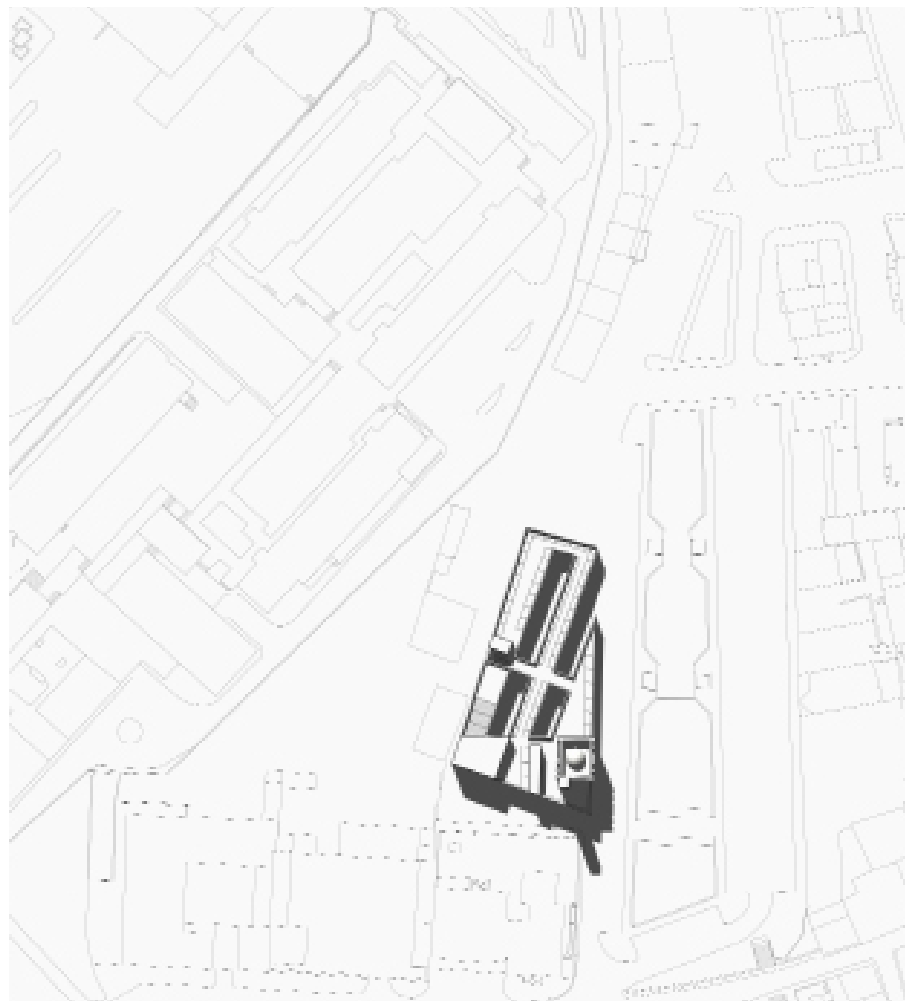

Ως παράγωγο του αρχ. *αγείρω* που σημαίνει «συναθροίζω, συγκεντρώνω», η αγορά ξεκινά με τη σημασία της «συνάθροισης/συγκέντρωσης» του λαού, αλλά και του «τόπου συνάθροισης/συγκέντρωσης» του λαού.

Ετυμολογείται από το αθροιστικό «α» που μαζί με το θέμα γερ- σημαίνουν «πλήθος».

Μετέπειτα η λέξη αναπτύχθηκε προς δύο σημασιολογικές κατευθύνσεις: την εμπορική- συναλλακτική του αγοράζω και την πολιτική-κοινωνική του αγορεύω. Τη σημασία του «πηγαίνω στην αγορά-ψωνίζω πράγματα» κι εκείνη του «μιλώ στην αγορά, λέω τις απόψεις μου δημόσια», μια και η αγορά ήταν το κέντρο της πολιτικής και της εμπορικής ζωής της αρχαίας πόλης.

Η τοποθεσία που έχει επιλεχθεί για την υλοποίηση του έργου βρίσκεται στο βόρειο τμήμα του αστικού ιστού, νότια της παλιάς πόλης και ορίζεται από την οδό Ύδρας, την πλατεία Εμπορίου και το κεντρικό συγκρότημα της πολυτεχνικής σχολής του Δ.Π.Θ.. Στο τμήμα αυτό χωροθετούνται επίσης η πυροσβεστική υπηρεσία και η ΔΕΗ. Η πλατεία Εμπορίου είναι ο χώρος στον οποίο πραγματοποιείται το Σάββατο το παζάρι της Ξάνθης. Γύρω από την πλατεία Εμπορίου υπάρχουν κάποιες κατοικίες, ένα μειονοτικό δημοτικό σχολείο και μερικά καταστήματα εστίασης.

Το παζάρι της Ξάνθης είναι ένας από τους πιο σημαντικούς χώρους ανάπτυξης της υπαίθριας εμπορικής δραστηριότητας στη Βόρεια Ελλάδα. Προσελκύει όλο το χρόνο χιλιάδες επισκέπτες, τόσο από την υπόλοιπη Ελλάδα όσο και από τις βαλκανικές χώρες. Η ιστορία του παζαριού χάνεται στα χρόνια της οθωμανικής περιόδου και οι πρώτες μαρτυρίες για τη λειτουργία του απαντώνται κατά τον 15ο αιώνα.

Φαίνεται πως τα δομικά στοιχεία του παζαριού μέσα στους αιώνες παρέμειναν ίδια. Άλλαξαν κατά περιόδους τα είδη των εμπορευμάτων, καθώς υπήρξε περίοδος που λειτουργούσε ως ζωαγορά και άλλοτε ως αγορά οπωροκηπευτικών. Άλλαξαν επίσης η ημέρα και η τοποθεσία, καθώς μέχρι το 1920 το παζάρι γινόταν στη σημερινή κεντρική πλατεία, κάθε Κυριακή.

Στους πάγκους του βρίσκει κανείς από οπωροκηπευτικά και κάθε λογής τρόφιμα, μέχρι χαλιά, κουβέρτες, είδη ένδυσης και υπόδησης, είδη οικιακής χρήσης και παιχνίδια. Χριστιανοί και Μουσουλμάνοι, Αθίγγανοι, Παλιννοστούντες, αλλά ακόμη και Αφρικανοί και Κινέζοι έμπορες συνυπάρχουν αρμονικά, δίνοντας στο παζάρι ένα ιδιαίτερο χρώμα.

Κάθε Σάββατο η περιοχή κατακλύζεται από πωλητές που στήνουν τους πάγκους με τα εμπορεύματά τους και καταναλωτές οι οποίοι συρρέουν στο παζάρι για τις αγορές τους. Άνθρωποι και εμπορεύματα διαμορφώνουν ένα πολύχρωμο μωσαϊκό προϊόντων, εθνοτήτων και θρησκειών. Η όραση, η αφή, η ακοή, η όσφρηση και η γεύση έχουν όλες τη τιμητική τους.

Τις υπόλοιπες μέρες της εβδομάδας η ατμόσφαιρα στο συγκεκριμένο μέρος είναι πολύ διαφορετική. Ένα τμήμα διαμορφώνεται από χαμηλά κτίσματα, κάποια από τα οποία χρησιμοποιούνται ως αποθηκευτικοί χώροι, ενώ το υπόλοιπο κομμάτι καταλαμβάνουν σταθμευμένα οχήματα. Η εικόνα του πολύχρωμου και πολύβουου μωσαϊκού δίνει τη θέση της σε μια εικόνα ερήμωσης και εγκατάλειψης.

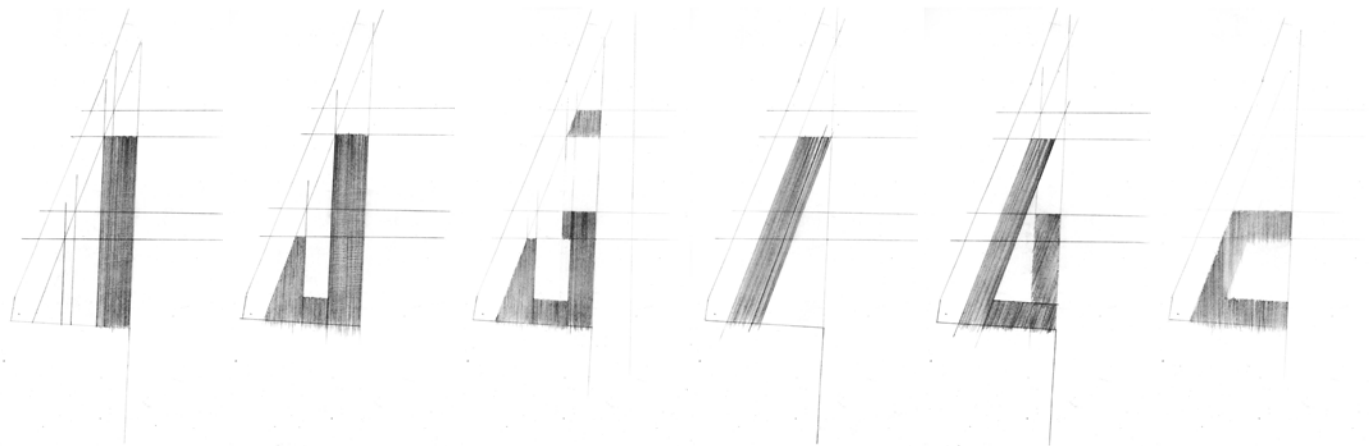
Με το σχεδιασμό του συγκεκριμένου θέματος, σκοπός είναι η ανατροπή του σκηνικού που παρουσιάζεται τις έξι μέρες της εβδομάδας και η εξισορρόπηση της εισροής επισκεπτών, εμπόρων και καταναλωτών μέσα από τη μεταφορά της ατμόσφαιρας του Σαββάτου και στις υπόλοιπες ημέρες.

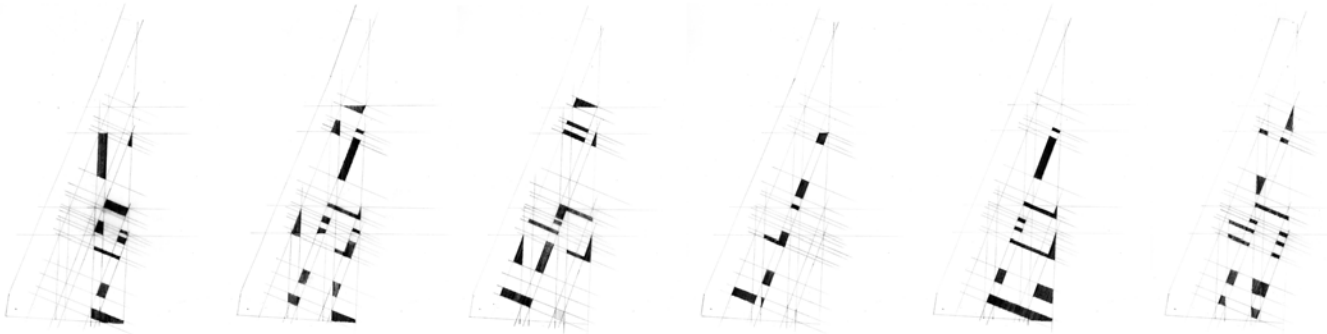
Στην αρχική ιδέα για τη δημιουργία αγοράς, προστέθηκε και ο σχεδιασμός τζαμιού και καφενείου, ενισχύοντας έτσι το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα. Στην ευρύτερη περιοχή δε συναντάμε κάποιο τζαμί, ενώ οι καφετέριες που υπάρχουν αντιπροσωπεύουν, κυρίως, τη σύγχρονη μορφή της πόλης.

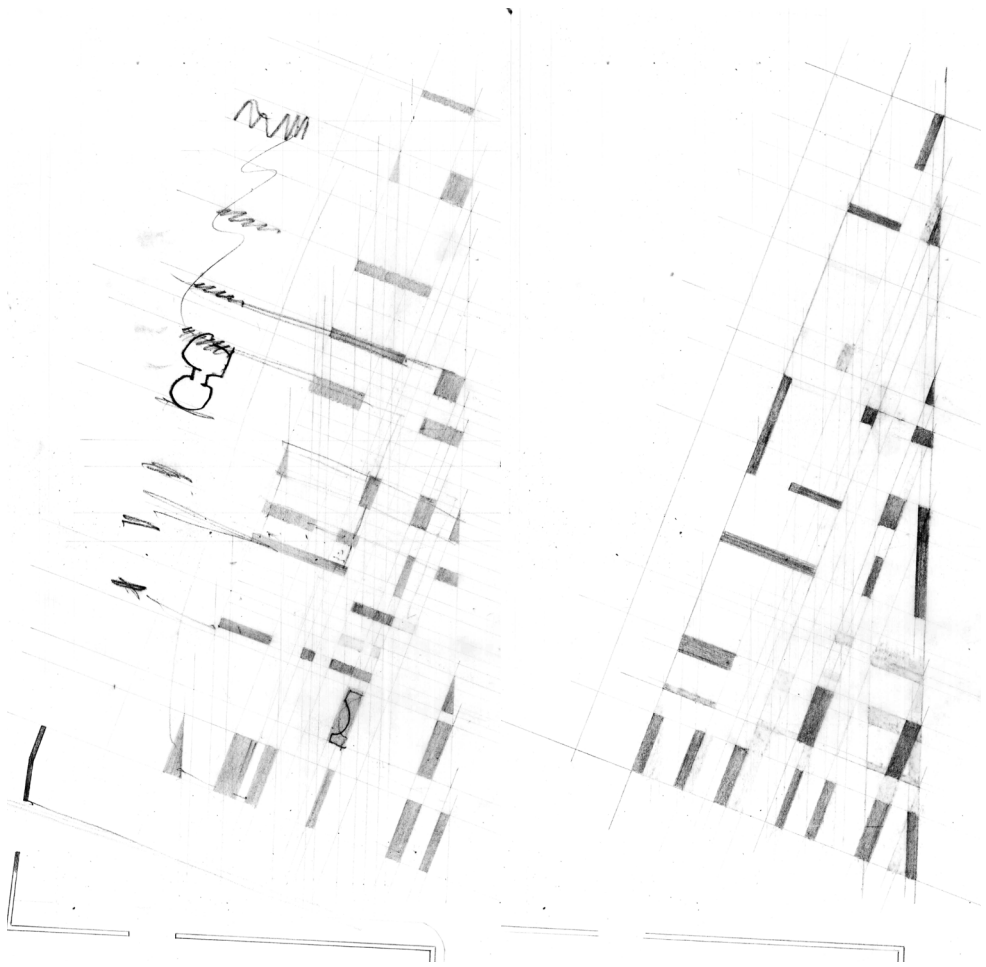

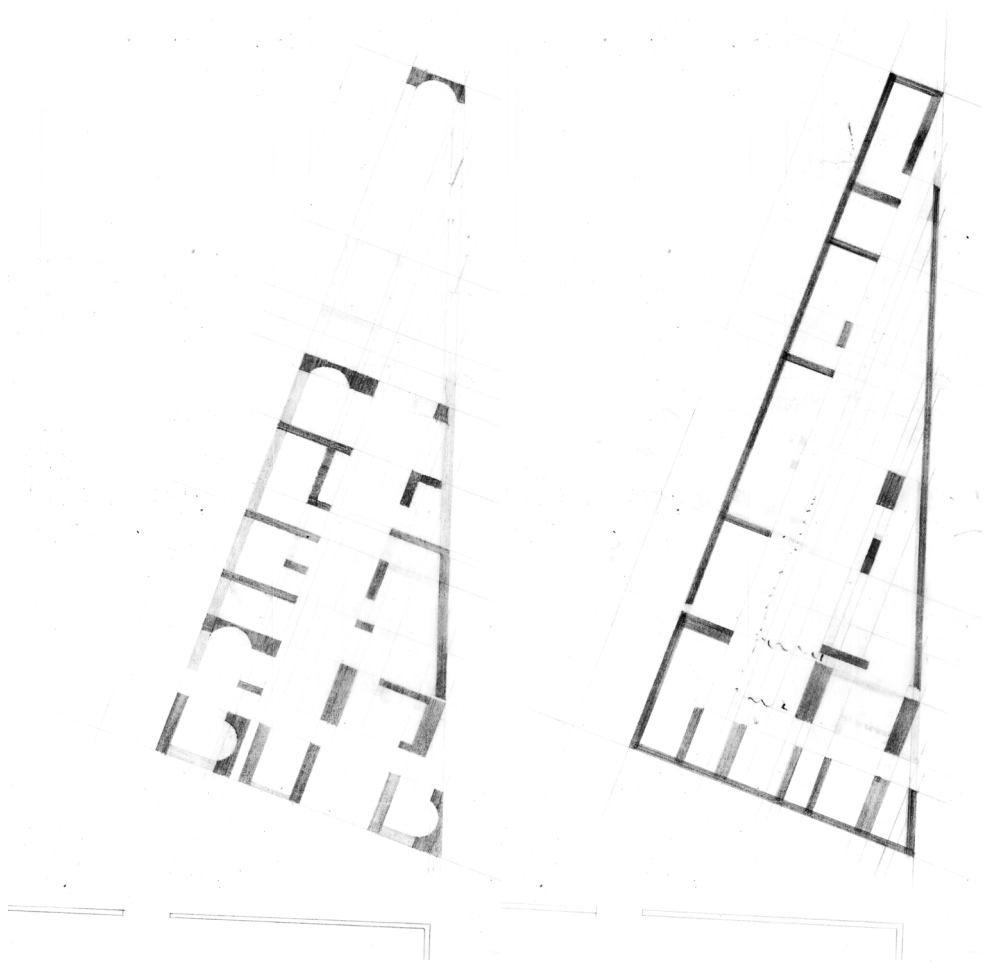
αρχικά σκίτσα

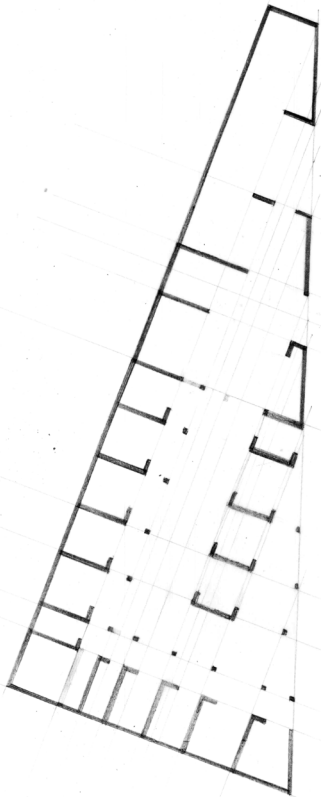

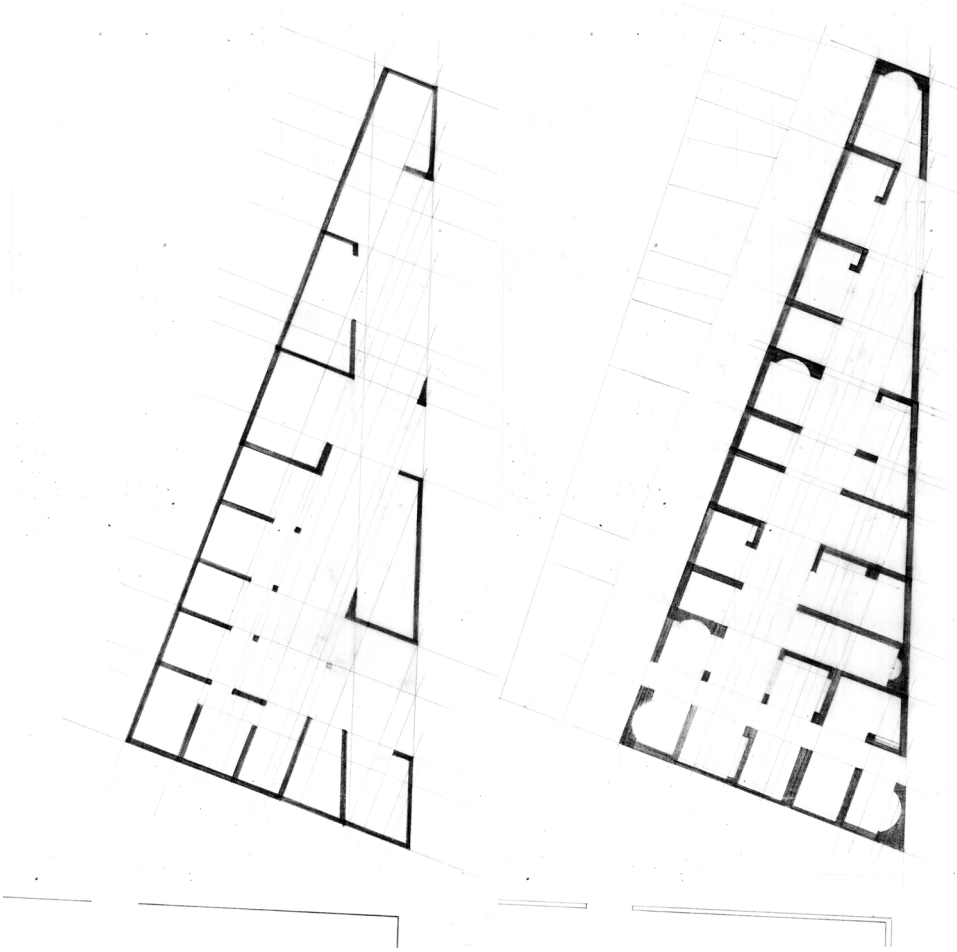

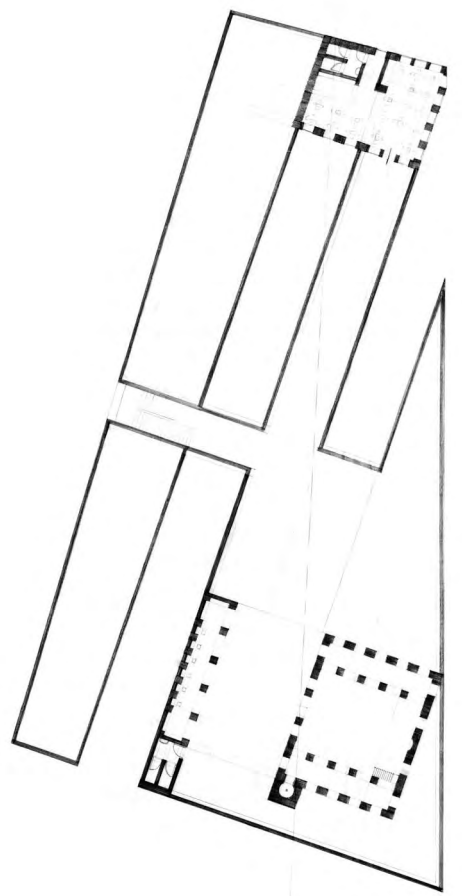
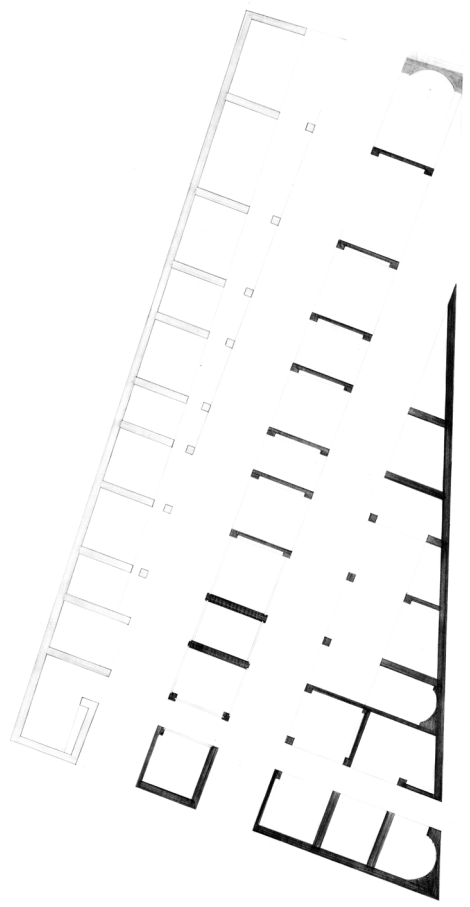

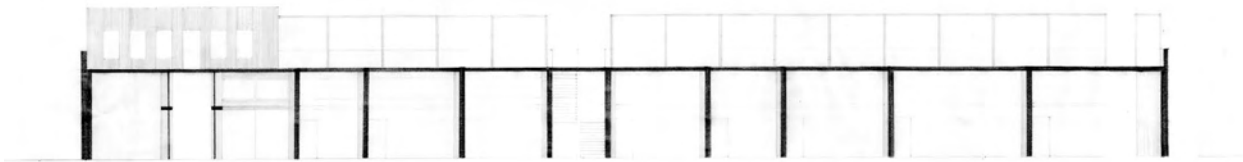
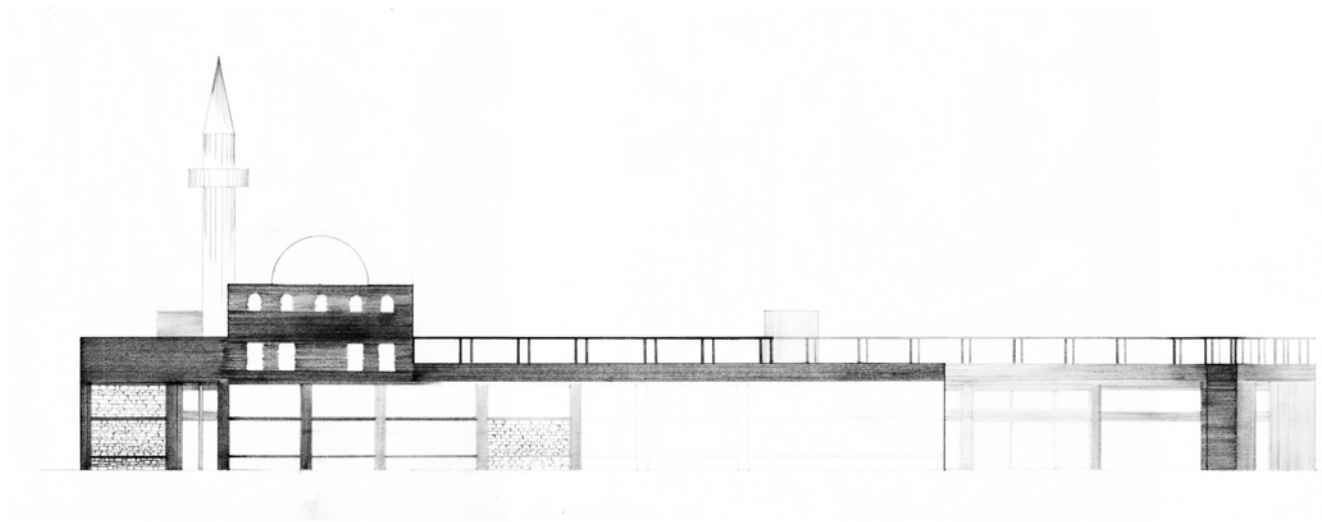

Μορφολογικά το κτίριο σχετίζεται άμεσα με την ανάγνωση των χωρικών δεδομένων. Η γραμμική διάταξη των αποθηκών και η πλατεία Εμπορίου αποτέλεσαν τους βασικούς άξονες-όρια για τη μορφή της κάτοψης στο ισόγειο, η οποία αποτελείται από τρία τμήματα. Στη συνέχεια και με βάση πάλι το τμήμα των αποθηκών, δημιουργήθηκε ένας κάρναβος από χαράξεις. Μετά από αρκετές δοκιμές με πλήρη και κενά, μαύρα και άσπρα και εναλλαγών κλίμακας, διαμορφώθηκαν οι χώροι των καταστημάτων. Η απόσταση ανάμεσα από το τριγωνικό και το γραμμικό τμήμα είναι 4,8μ., ενώ ανάμεσα από τα δύο γραμμικά 5μ. Στο μεσαίο τμήμα υπάρχουν δύο ανοίγματα έτσι ώστε να διευκολύνεται η κίνηση σε δύο άξονες.

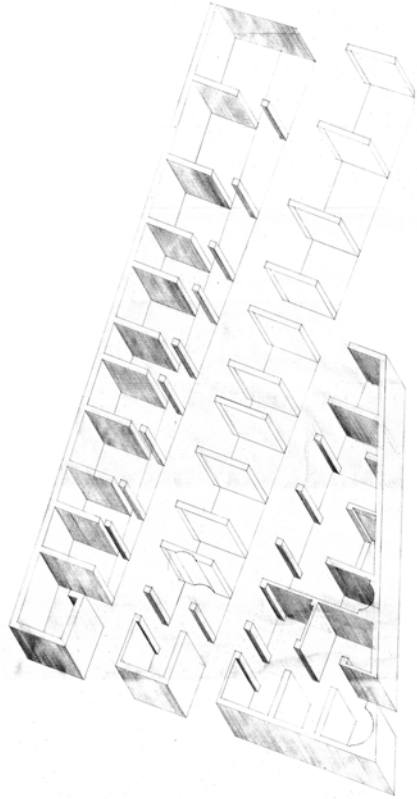

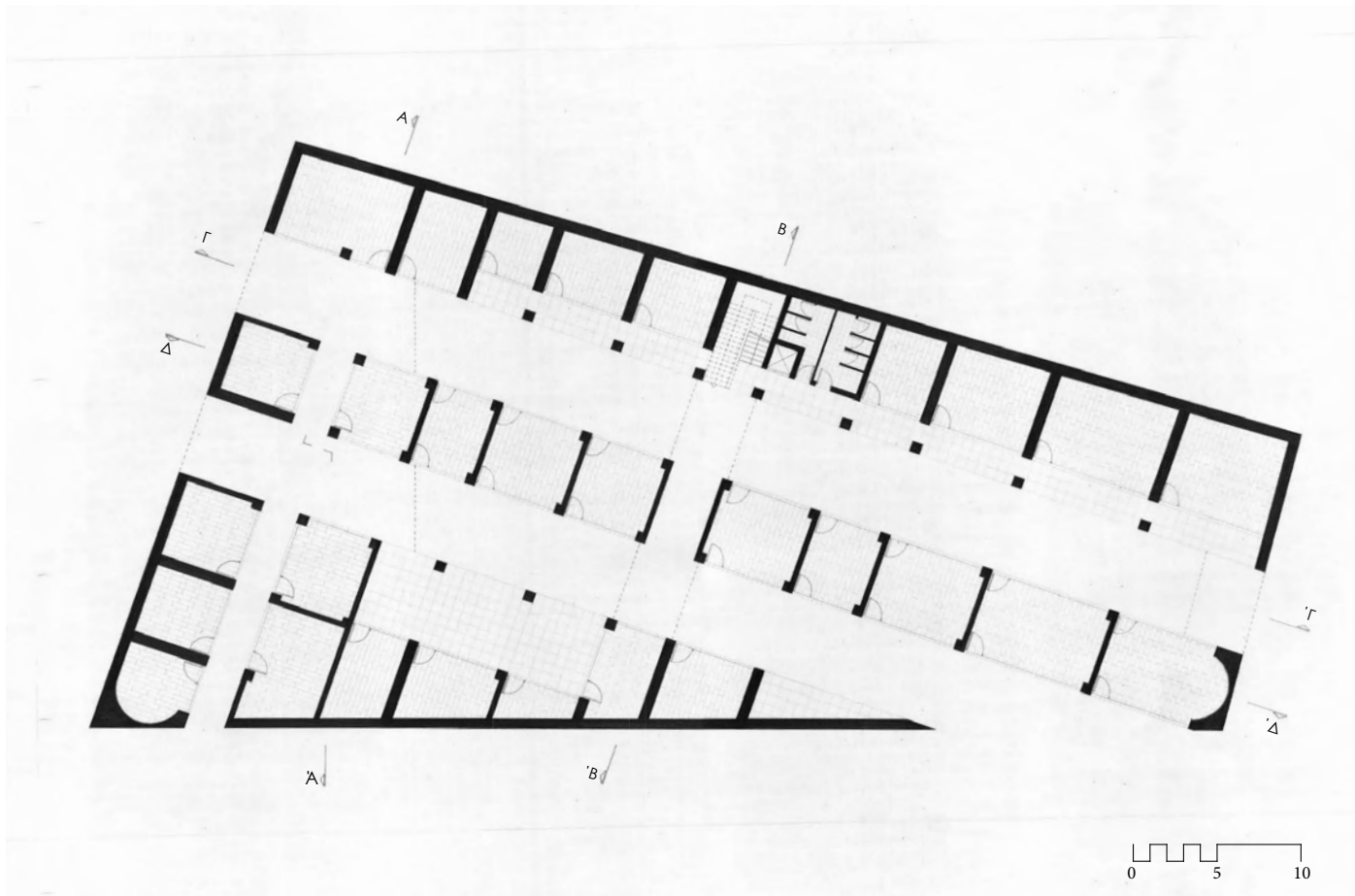

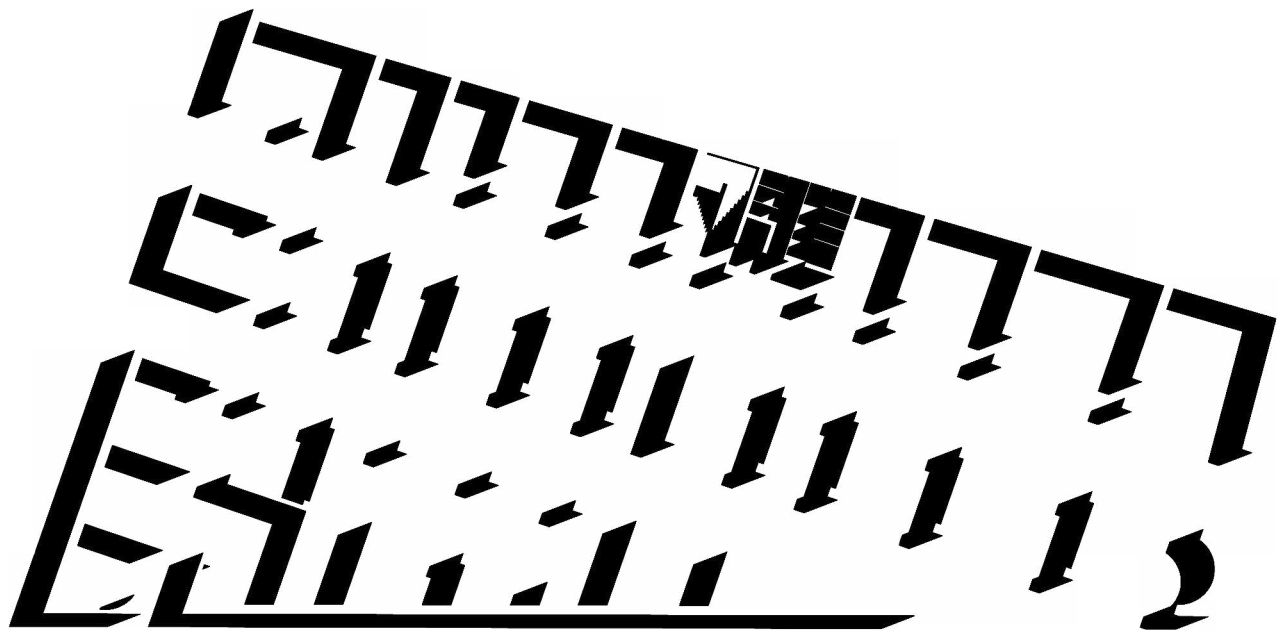

τελικά σχέδια πρότασης

Στο ισόγειο υπάρχουν συνολικά 29 καταστήματα. Στο δεύτερο γραμμικό τμήμα σχεδιάζονται οι τουαλέτες, καθώς επίσης και το κλιμακοστάσιο με τον ανελκυστήρα που οδηγούν στον δεύτερο όροφο. Εκεί τοποθετούνται το τζαμί και το καφενείο στη μία πλευρά, ενώ το υπόλοιπο τμήμα χρησιμοποιείται ως υπαίθρια αγορά με μόνιμη εγκατάσταση του σκελετού των πάγκων. Τρία μεγάλα κενά στο δάπεδο του δευτέρου ορόφου λειτουργούν ως φωταγωγοί για τα καταστήματα στο ισόγειο. Το οικόπεδο που καταλαμβάνει το έργο είναι 1667τ.μ. Τα υλικά που επιλέγονται είναι για τους τοίχους πέτρα και μπετόν και για τα δάπεδα, μάρμαρο στους εσωτερικούς χώρους, χυτό δάπεδο στους εξωτερικούς χώρους και πέτρα στο προαύλιο του τζαμιού.

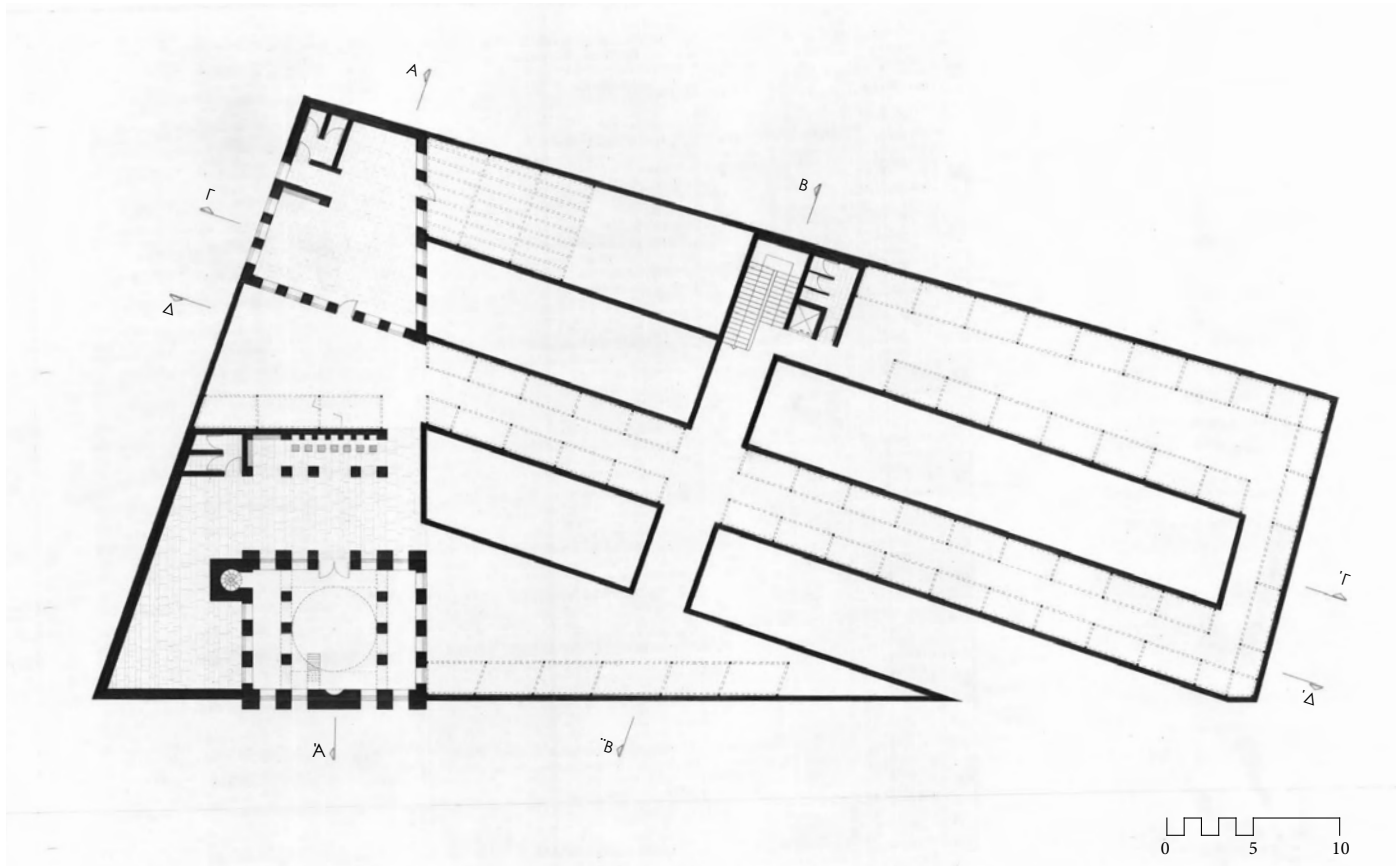

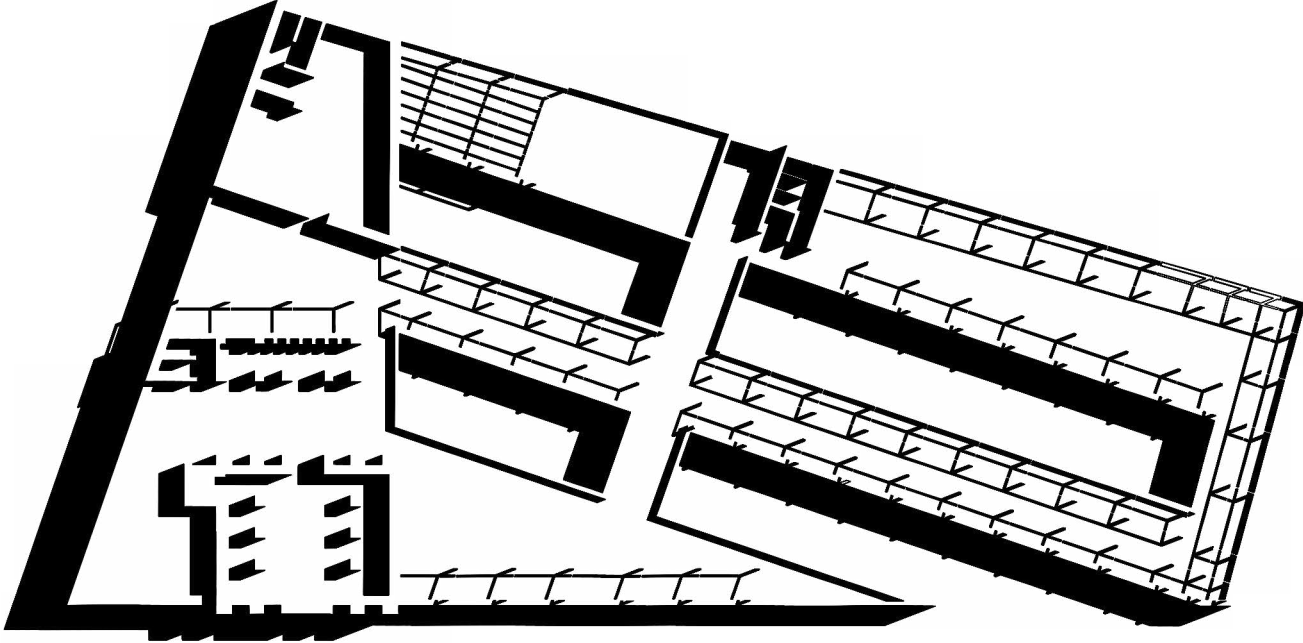

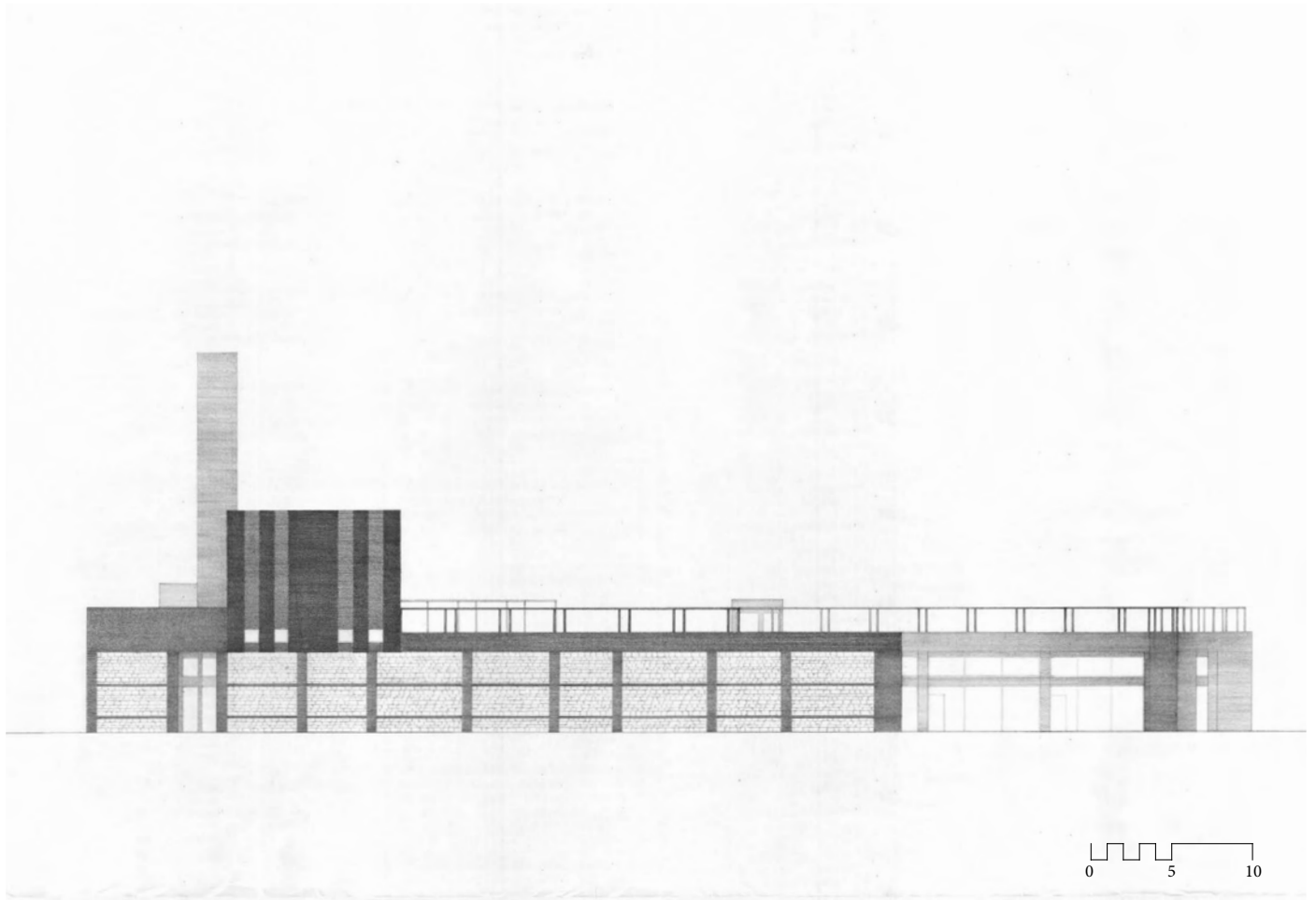

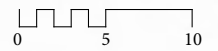
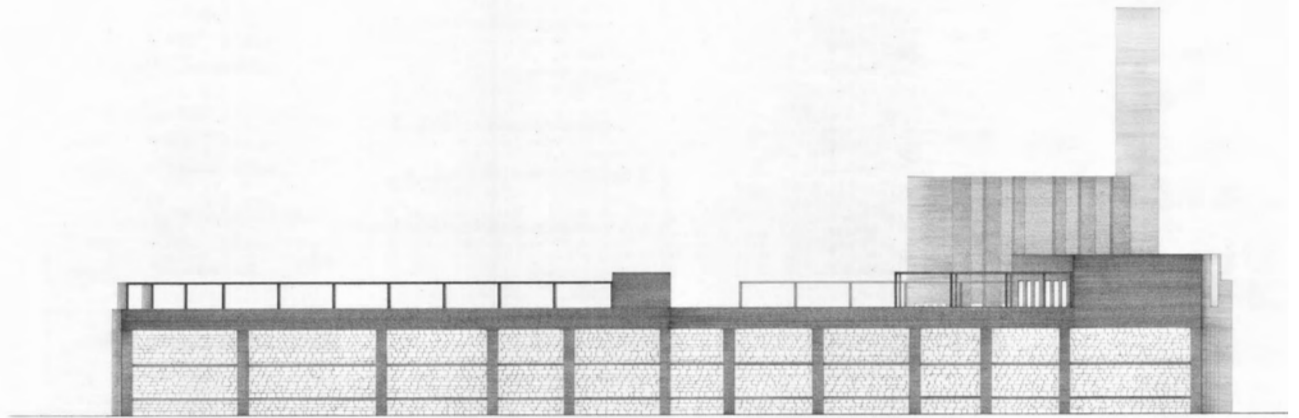

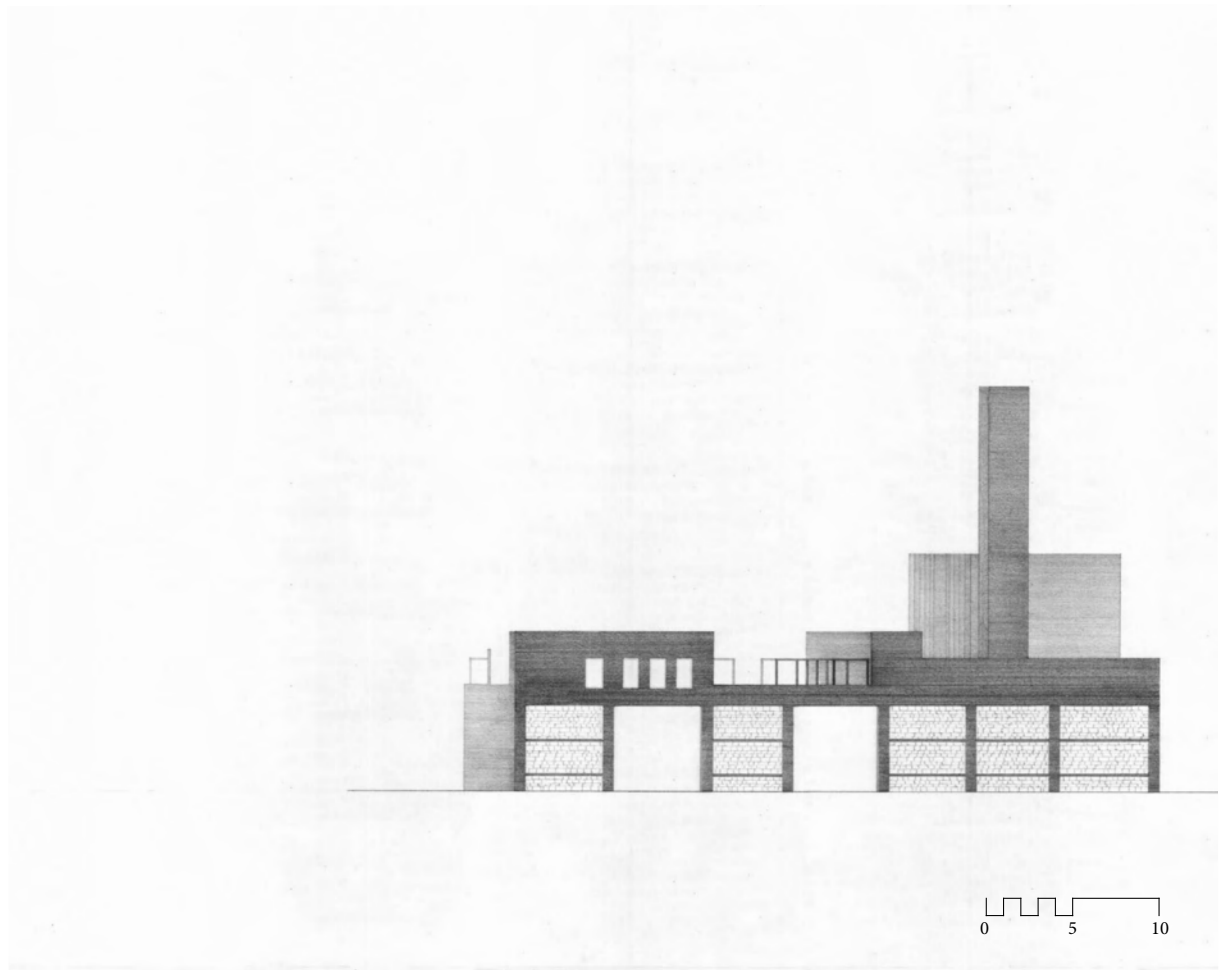

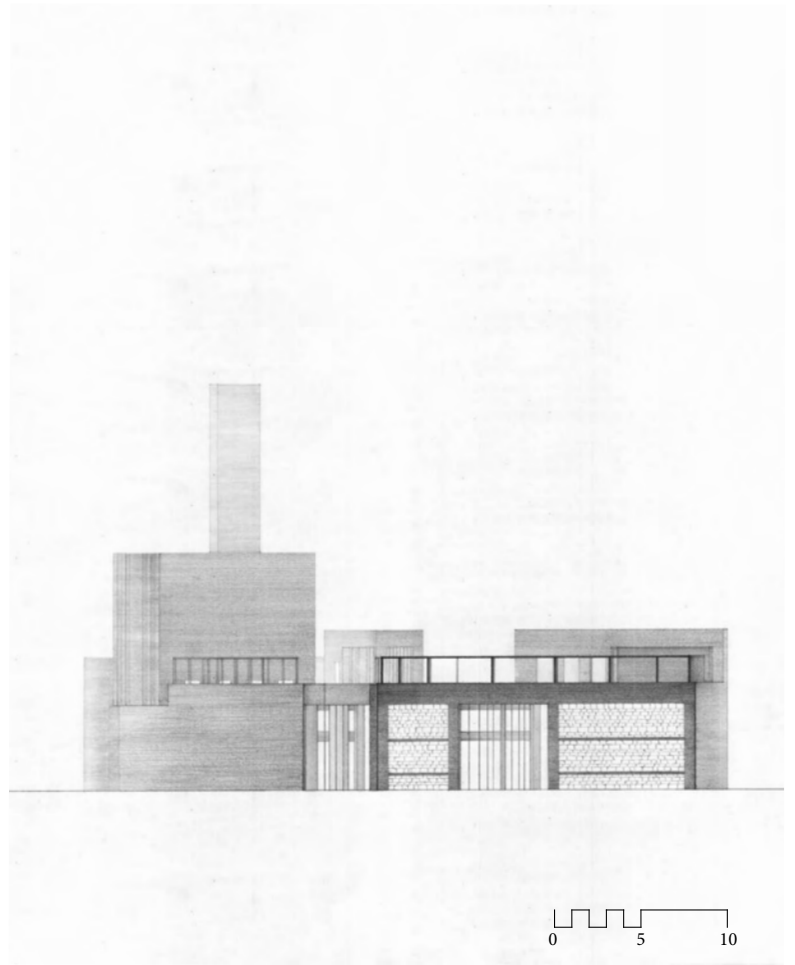

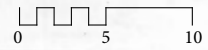
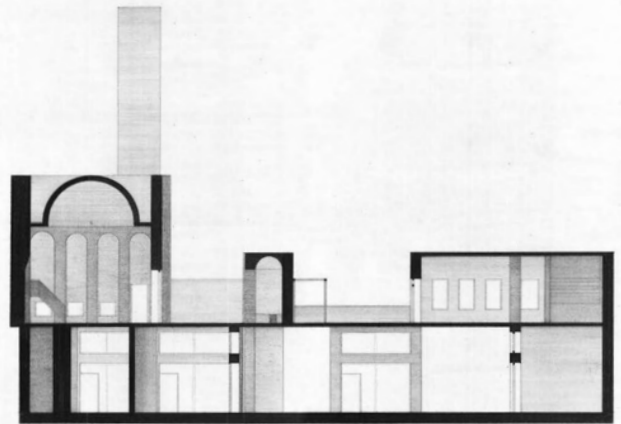

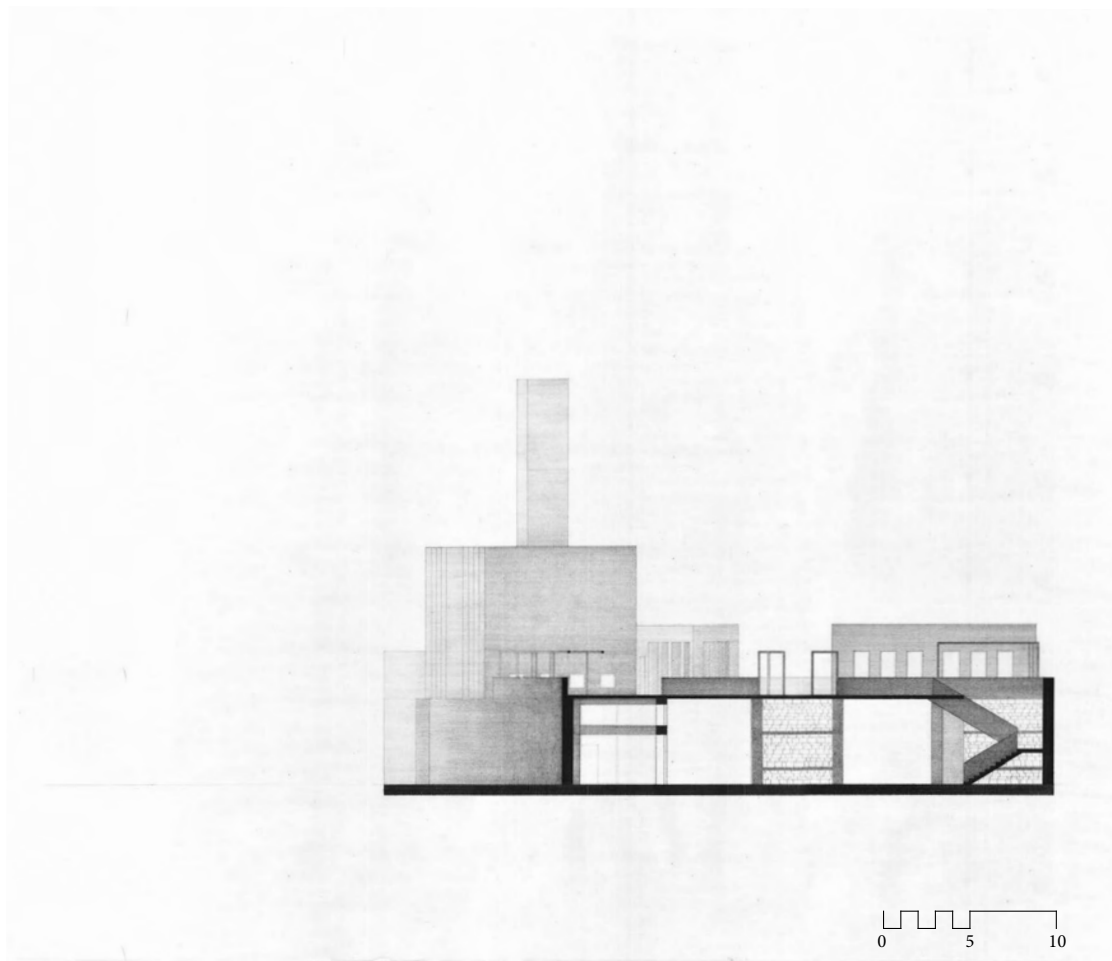
ανατολική όψη

τομή Α-Α

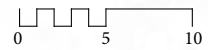
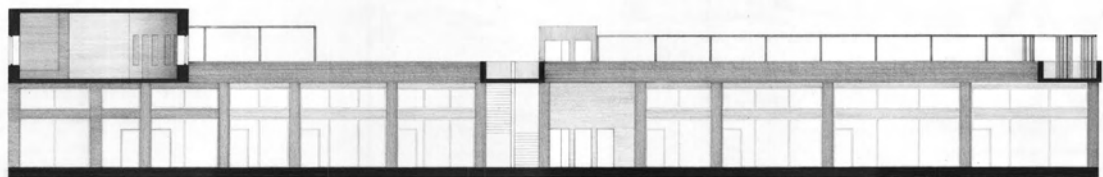

τομή Β-Β

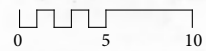
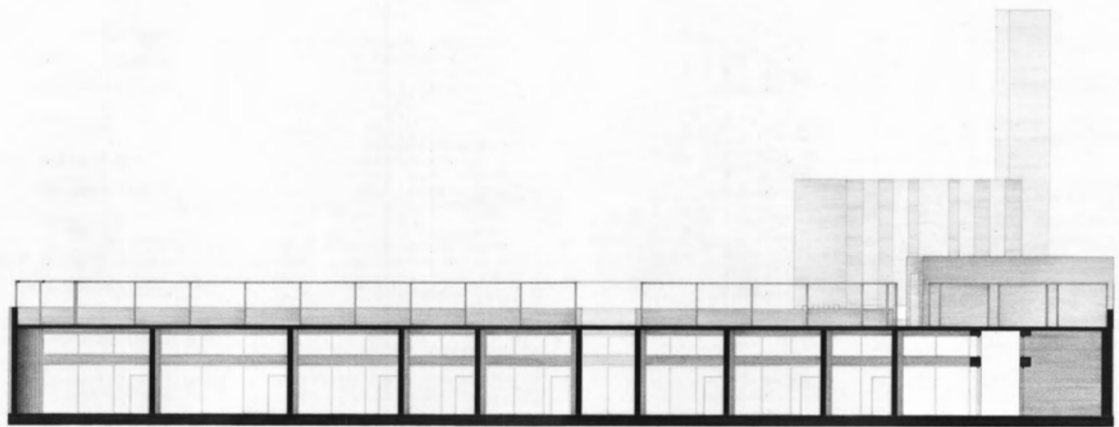

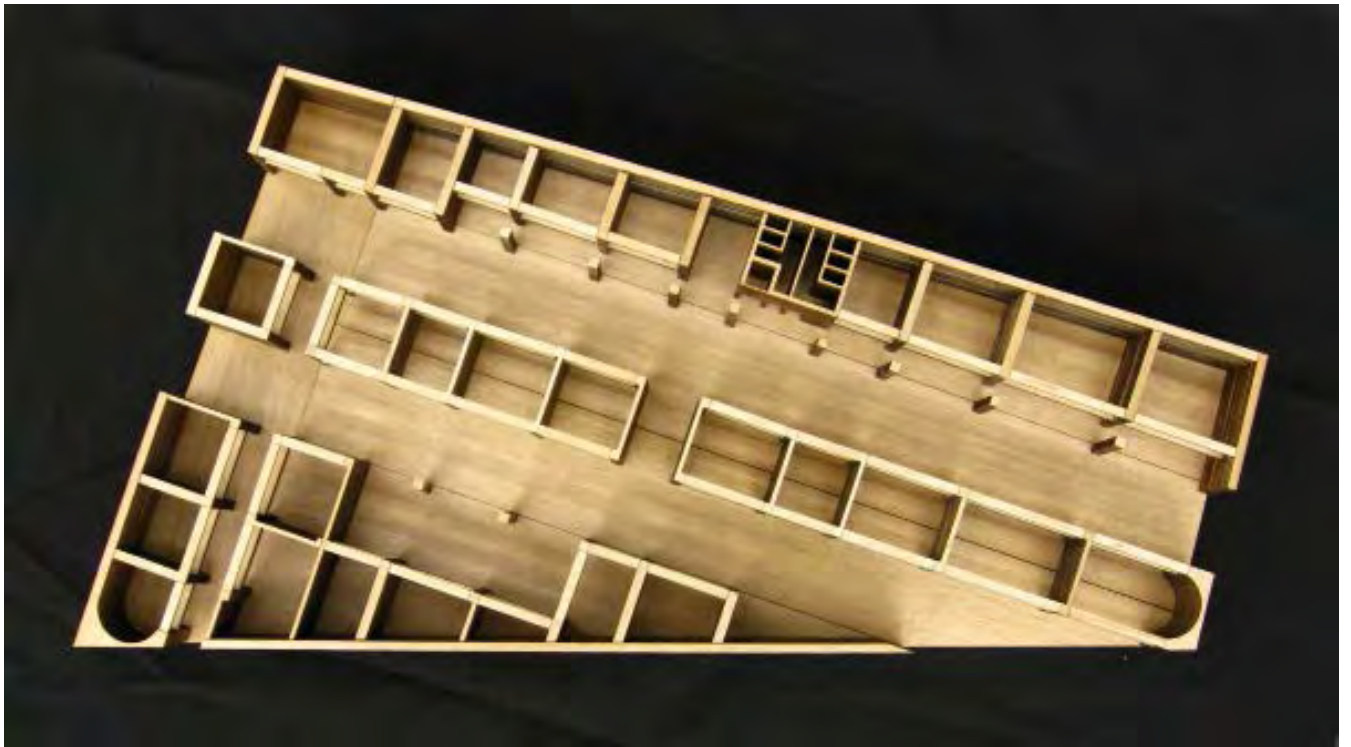
τομή Δ-Δ

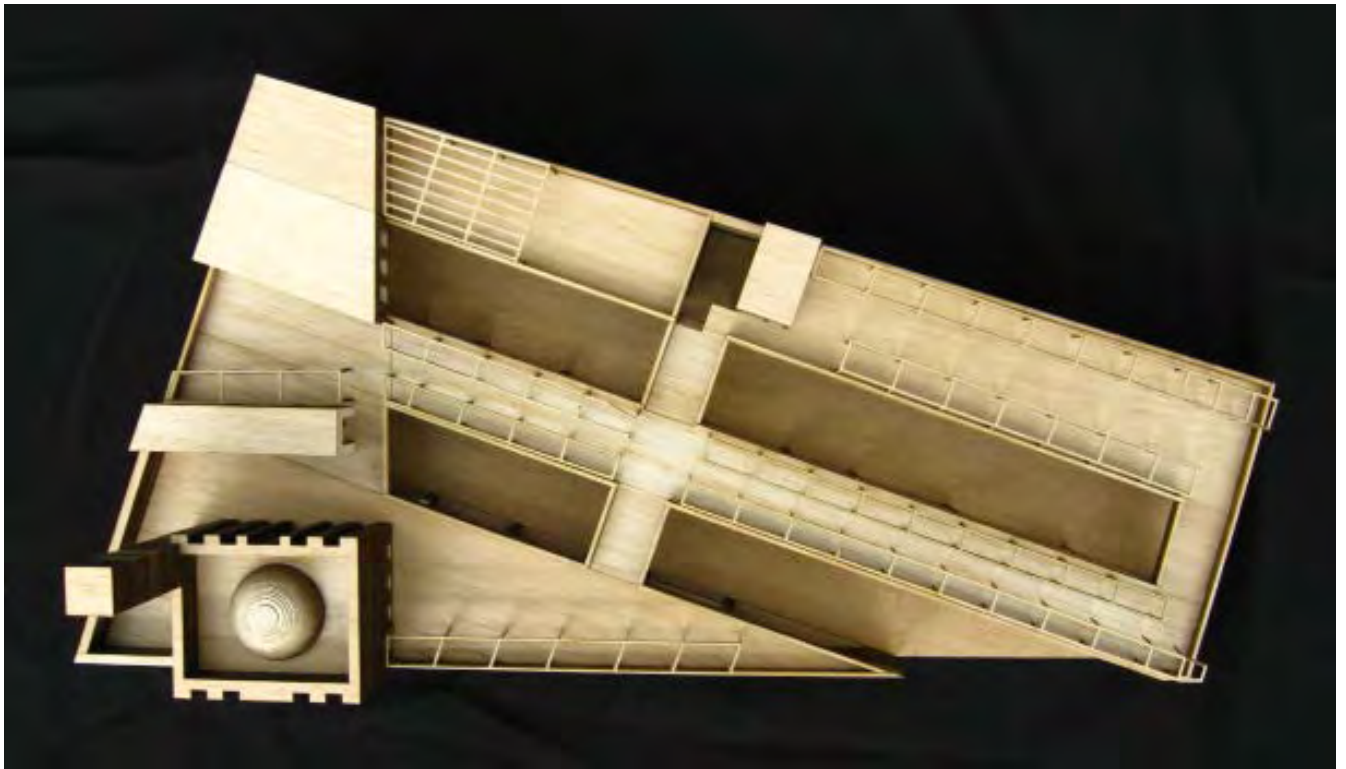
φωτογραφίες μακέτας

Εγκαταστάσεις στεγασμένης και υπαίθριας
αγοράς στην πόλη της Ξάνθης

φοιτήτρια: Καρά Αχμέτ Φατμέ
επιβέπων: Καναρέλης Θεοκλής

Μάρτιος 2014